

*Iva Gričar
Lana Marković
Ozren Straža*

ANALIZA PLASMANA SINKRONIZIRANIH PLIVAČICA U FIGURAMA KAO JEDAN OD KRITERIJA ZA SELEKCIJU JUNIORSKE REPREZENTACIJE HRVATSKE

1. UVOD

Sinkronizirano je plivanje sport u kojem plasman plivačica ovisi o ocjenama sudaca u svim disciplinama. Discipline u sinkroniziranom plivanju su sljedeće: figure, solo, duo, tim i kombinirana rutina. Figure su spoj osnovnih položaja i prijelaza, a samo natjecanje u ovoj disciplini tehnički je dio u kojem se plivačice natječu u prethodno zadanim figurama bez pratnje glazbe. Solo, duo, tim i kombinirana rutina su dio natjecanja u kojem plivačice izvode koreografije uz glazbenu pratnju. U dobroj skupini seniorki umjesto figura izvode se tehničke rutine u disciplinama solo, duo i tim, gdje plivačice u sklopu koreografije, izvode obvezne elemente po zadanom redoslijedu.

Ocjene za sve od navedenih disciplina daju suci sinkroniziranog plivanja. Suci se po planu edukacije svojih gradskih i državnih zborova te međunarodnih organizacija educiraju i napreduju, a sve prema važećim FINA pravilima. Na taj način, cilj je da ocjena, koja je na kraju ipak subjektivna, bude što objektivnija. Jedan od problema koji se javlja u sinkroniziranom plivanju jest i praćenje napretka plivačica objektivnim mjerama jer osim ocjena s natjecanja nisu upotrijebljeni nikakvi mjerni instrumenti za procjenu bitnih motoričkih sposobnosti koje bi mogle utjecati na rezultat (Skender, Gričar, Furjan – Mandić, 2006).

Sistem selekcije većinom se radi na temelju osobnog iskustva trenera ili slučajnog odabira plivačica, a sastoji se od tri podsistema: izbora, usmjeravanja i praćenja što znači pravilnim metodama odabir buduće plivačice, redovitim kontrolnim mjerenjima kontrolirati njihov napredak i upotrebom najefikasnijih metoda i sredstava treninga nastojati postići maksimalne rezultate (Skender, Gričar, Furjan – Mandić, 2006). Kao jedan od kriterija selekcije (u ovom slučaju juniorske reprezentacije) odabrali smo upravo uspješnost u disciplini figure iz više razloga: 1. figure izvodi većina plivačica, 2. u figurama dolazi do izražaja kvaliteta tehnike pojedine plivačice koja je nužna u izvođenju rutina, 3. ocjene iz figura se pribrajaju ocjenama rutina zbog čega itekako utječu na sveukupnu uspješnost na natjecanju.

2. CILJ ISTRAŽIVANJA

Cilj je ovog istraživanja pokazati da se uz kontinuirano praćenje i analizu plasmata plivačica u disciplini figure može napraviti kvalitetna selekcija šireg kruga reprezentacije. Izrazito je bitno pritom uzeti u analizu što veći broj natjecanja sa što većim brojem različitih sudaca kako bi se postigla bolja objektivnost rezultata.

3. METODE RADA

Pri analizi ocjena prikupljenih s natjecanja korištena je kompjuterska obrada podataka plivačica. Same su ocjene dobivene izračunom propisanim od strane FINA-e koji se primjenjuje na svakom službenom natjecanju (SS 12, Synchronized swimming rules 2013 – 2017, FINA).

3.1. Uzorak ispitanica

U statističku su obradu uzete natjecateljice rođene 1998., 1999., i 2000. godine, obzirom na to da će upravo ta godišta činiti juniorsku kategoriju na Europskom juniorskom prvenstvu u Rijeci 2016. godine. To su plivačice dobnih skupina juniorki (15, 16, 17 i 18 godina) i mlađih juniorki (13, 14 i 15 godina) svih hrvatskih klubova u zadnje dvije natjecateljske sezone (2012/13. i 2013/14), s tim da smo u radu prikazali prvih trideset. Plivačice koje se natječu u zadnjoj godini mlađih juniorki, mogu se natjecati i u dobnj skupini juniorki.

Figure propisane pravilnikom (Appendix V, Synchronized swimming rules 2013 – 2017, FINA) po dobnim skupinama su sljedeće:

Tablica 1. Popis figura za dobnne skupine mlađih juniorki i juniorki

MLAĐE JUNIORKE			JUNIORKE		
Br. fig.	Naziv figure	Stupanj težine	Br. fig.	Naziv figure	Stupanj težine
423	Ariana	2,2	308	Barracuda Airborn Split	2,8
301e	Barracuda Spinning 360°	2,2	355g	Porpoise Twist Spin	2,6
342	Heron	2,1	330c	Aurora Twirl	3,0
115	Catalina	2,3	154	London	2,8
355h	Porpoise Spin Up 180°	2,2	142	Manta Ray	2,8
140	Flamingo Bent Knee	2,4	343	Butterfly	2,9
240a	Albatross 1/2 Twist	2,6	112f	Ibis Continuous Spin (720°)	2,8
346	Side Fishtail Split	2,0	325	Jupiter	2,8

4. REZULTATI I DISKUSIJA

Tablice prikazuju prosječnu ocjenu (zbroj ocjena sa svih natjecanja u navedenoj sezoni podijeljeno s brojem natjecanja na kojima je plivačica nastupila) plivačica po godištima na određenim natjecanjima (Kup tehničkih vještina, gradsko i državno prvenstvo). Rezultati plivačica uspoređeni su po navedenim sezonama, iz čega je vidljiv pad, odnosno rast kvalitete tehnike pojedine plivačice.

Tablica 2. Usporedba sezona 2012/13- i 2013/14. za plivačice 1998. godište

1998. GODIŠTE							
	IME	PREZIME	GOD	KLUB	2012./2013.	2013./2014.	RAZ
1	Daniela	RAJKOVIĆ	1998.	DOLF	56,6119	55,2955	-1,3164
2	Anđela	PERIĆ	1998.	DOLF	54,9000	54,5955	-0,3045
3	Antonija	IVIĆ	1998.	MED	62,3381	61,0909	-1,2472
4	Dora	ZORKO	1998.	MED	58,3095	55,4091	-2,9004
5	Matea	MARTINEC	1998.	MED	54,0667	53,8682	-0,1985
6	Antonija	DOŠEN	1998.	MLAD	53,9738	52,5500	-1,4238
7	Iva	MATANOVIĆ	1998.	PAM	59,2857	54,9591	-4,3266
8	Dora	VIDALINA	1998.	ŠASK	55,8500	54,4864	-1,3636

Tablica 3. Usporedba sezona 2012/13- i 2013/14. za plivačice 1999. godište

1999. GODIŠTE							
	IME	PREZIME	GOD	KLUB	2012./2013.	2013./2014.	RAZ
1	Dora	ŠEGVIĆ	1999.	DOLF	49,1786	53,5689	4,3903
2	Franka	KARABATIĆ	1999.	DOLF	49,7190	53,2800	3,5610
3	Barbara	BAŠIĆ	1999.	DOLF	49,9071	54,8044	4,8973
4	Nikolina	ŽIŽIĆ	1999.	DOLF	51,8119	53,0089	1,1970
5	Nikolina	MICEK	1999.	MED	60,3714	62,0889	1,7175
6	Nera	FRAJLIĆ	1999.	MED	55,1786	61,6533	6,4747
7	Ana	VARGA	1999.	MED	56,7571	58,2655	1,5084
8	Tea	MUSTAČ	1999.	PAM	58,9310	57,2222	-1,7088
9	Ana	BURETIĆ	1999.	PAM	53,5714	60,9867	7,4153
10	Petra	MLADENIĆ	1999.	PAM	53,5833	54,4444	0,8611
11	Veronika	STOJŠIĆ	1999.	PAM	51,0953	49,4933	-1,6020
12	Mihaela	JUKIĆ	1999.	ŠASK	50,0619	53,3659	3,3040
13	Dora	ŠĆURIC	1999.	ZSK	53,8857	60,0489	6,1632
14	Lara	BUHIN	1999.	ZSK	51,3833	53,5733	2,1900
15	Lara	MARASOVIĆ	1999.	ZSK	50,1667	53,1333	2,9666

Tablica 4. Usporedba sezona 2012/13- i 2013/14. za plivačice 2000. godište

2000. GODIŠTE							
	IME	PREZIME	GOD	KLUB	2012./2013.	2013./2014.	RAZ
1	Nina	VUCO	2000.	DOLF	56,2857	59,1156	2,8299
2	Mia	GABELA	2000.	DOLF	51,1381	52,6578	1,5197
3	Jana	TOKIĆ	2000.	MED	54,6310	58,5378	3,9068
4	Karla	DOŠEN	2000.	MED	45,7619	50,6667	4,9048
5	Petra	DOŠEN	2000.	MED	48,6429	49,2389	0,5960
6	Ira	BARBARIĆ	2000.	PAM	56,0095	58,3111	2,3016
7	Klara	CRNČIĆ	2000.	PAM	49,3698	55,5867	6,2169
8	Lara	CIBENEČKI	2000.	ŠASK	43,8143	50,5556	6,7413
9	Dora	ILIĆ	2000.	ZSK	52,5048	57,7644	5,2596

Smatramo da rezultati dobiveni i prikazani u tablicama 2, 3 i 4 mogu biti jedan od važnih kriterija u procjeni tehničke sposobnosti i pripremljenosti plivačica. Ovakav pristup omogućuje redovito praćenje plivačica, kako onih koje su već selekcionirane, tako i onih koje bi to mogle postati. Kroz gore navedene tablice jasno je vidljivo koje plivačice su od jedne do druge sezone pokazale napredak, koje stagnaciju, a koje pad. Pritom je važno napomenuti da je na bodovnoj skali oko 60 bodova za ovu kategoriju stagnacija zadovoljavajuća s obzirom na dob i uvjete treniranja. U slučaju stagnacije plivačica na bodovnoj skali oko 55 - 56 bodova i manje u ovoj dobi, dosada se pokazalo da te plivačice najčešće i ostaju na toj bodovnoj razini do kraja dobne skupine juniorki. Nakon toga, prelaskom u seniorsku kategoriju, njihov tehnički napredak teže je pratiti na ovaj način obzirom na to da se više ne natječu u figurama, već u tehničkim i slobodnim rutinama gdje većina ne nastupa u disciplini solo.

5. ZAKLJUČAK

Prikaz tehničke pripremljenosti plivačica može samo djelomično biti prikazana ovakvom analizom zbog više faktora: 1. na različitim natjecanjima ne sude isti suci, niti se nužno ne izvodi ista grupa izvučenih figura; 2. od natjecanja do natjecanja često varira rang suđenja; 3. gradska natjecanja često budu višeg ranga; 4. u slučaju nedolaska plivačice na Hrvatski kup tehničkih vještina, teško je pratiti njen razvoj i napredak u figurama kroz godinu; 5. treba uzeti u obzir razliku u bodovima od sezone 2012/13. i 2013/14., obzirom na to da su od 2013. godine izmijenjene figure prema FINA pravilima.

Također, plivačice 1998. godište su u sezoni 2013/14. u potpunosti prešle iz dobne skupine mladih juniorki u dobnu skupinu juniorki. Samim time, treba uzeti u obzir

kako su se plivačice snašle u starijoj kategoriji tj. koliki je razmak između dvije sezone – one u kojoj su radile lakše figure i one u kojoj su radile teže figure.

Uvidom u analizu ocjena prikupljenih s natjecanja, može se dobiti kvalitetan parametar napretka plivačica te prema njemu izraditi širi popis selekcije nacionalne reprezentacije. U konkretnom slučaju selekcije i pripreme za Europsko juniorsko prvenstvo u sinkroniziranom plivanju (Rijeka, 2016), razvidno je točno koje plivačice bi trebale zamijeniti one koje po godištu prelaze iz juniorske u seniorsku dobnu skupinu. Sukladno tome, te se plivačice mogu početi pripremati znatno ranije i intenzivnije. Pravovremena selekcija u kojoj će jedan od kriterija biti analiza i praćenje tehničkog dijela natjecanja sinkroniziranog plivanja, zasigurno će utjecati na kvalitetniji odabir plivačica, a samim tim i na bolji rezultat.

6. LITERATURA

1. Gričar, I., Skender, N., Grčić-Zubčević, N. (2011). Utjecaj nekih specifičnih testova na uspješnost izvođenja figura u sinkroniziranom plivanju. U *Zbornik radova (ur. V. Findak) 20. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske, Poreč*, str. 190 – 195. Zagreb: Hrvatski kineziološki savez. Gundling, B. O., Whitle, J.E., (1988). *Creative Synchronized Swimming*, Internationale Academy of Aquatic Art, USA.
2. Skender, N., Gričar, I., Furjan-Mandić, G. (2006). Utjecaj šestomjesečnog treninga na neke motoričke sposobnosti sinkroniziranih plivačica. U *Zbornik radova (ur. V. Findak) 15. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske, Rovinj*, str. 233-239. Zagreb: Hrvatski kineziološki savez.
3. *Synchronized swimming rules 2013 - 2017*, FINA (2013), FINA Permanent Office in Lausanne, Switzerland.